

ПРОГРАМА ТЕМПУС

Транс'європейська програма мобільності для навчання в університетах Темпус започаткована Європейською Комісією у 1990 році з метою сприяння модернізації вищої освіти в Європі та сусідніх країнах. Зараз вона охоплює 27 країн Західних Балкан, Середземномор'я, Східної Європи та Центральної Азії.

Нинішній етап програми – Темпус IV – розпочався у 2007 році і триватиме до 2013 року. Наразі в його рамках вже проведено два конкурсні проекти, а в листопаді – оголошено третій. Він триватиме з середини листопада 2009 року по лютий 2010 року, і в цей період у кожній країні-учасниці буде проведено Інформаційні дні програми Темпус-2009 (див. нижче). Загальний бюджет поточного етапу складає € 51 млн (з яких 24 млн – для Східної Європи), а на кожний на кожний окремий проект виділено від € 500 тисяч до €1,5 млн.

В рамках програми Темпус фінансуються два типи проектів. Це Спільні європейські проекти, які ґрунтуються на багатосторонньому партнерстві між академічними установами держав Євросоюзу та інших країн поза його межами, та Структурні заходи, включно із запровадженням структурних реформ в закладах вищої освіти в країнах-партнерах з метою покращання якості освіти та її гармонізації з освітніми процесами в Євросоюзі.

В рамках попередніх етапів програми Темпус було надано індивідуальні мобільні гранти представникам сфери вищої освіти. Гранти покликані допомогти науковцям працювати над проектами у власних країнах.

Україна бере участь у програмі Темпус від 1993 року і реалізувала понад 200 проектів (в тому числі, структурні та додаткові заходи) й отримала 100 індивідуальних мобільних грантів. Загальний бюджет цієї програми в Україні за весь період склав близько € 75 млн.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ДЕНЬ ПРОГРАМИ ТЕМПУС НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

24 листопада фінансований ЄС Національний Темпус-офіс (НТО) провів в Одесі перший з Інформаційних днів програми Темпус-2009 в Україні. Він був організований разом з Південно-українським педагогічним університетом імені К.Д.Ушинського за підтримки Представництва ЄС, Міністерства освіти і науки, Академії педагогічних наук та Ради ректорів Південного регіону. Близько 70 учасників представляли 23 вищі навчальні заклади південного регіону України.

Перша сесія Інформаційного дня, присвячена запровадженню Болонського процесу в Україні, готувалася членами Національної команди експертів з реформування вищої освіти в Україні, створеної за ініціативи Європейської Комісії з метою просування та прискорення реформи вищої освіти в Європі. Експерти поінформували присутніх про останні тенденції у Європейському просторі вищої освіти та досягнення Болонського процесу, а також визначили головні напрямки впровадження Національних кваліфікаційних рамок в Україні.

Протягом другої сесії представники НТО презентували результати другого конкурсу пропозицій програми Темпус, пріоритети, принципи партнерства та критерії відбору третього конкурсу, а також рекомендації щодо підготовки проектних пропозицій. Також представники НТО презентували інші європейські освітні програми: Еразмус Мундус і Жан Моне.

Інтерактивна частина сесії була присвячена обміну досвідом щодо написання та реалізації проектів в рамках програми Темпус. Представники вищих навчальних закладів поділилися своїм досвідом та ноу-хау з підготовки проектів.

Наступні Інформаційні дні програми Темпус-2009 проходять 9 грудня – у Донецьку (для Східної України) та Києві (для Північної України), 27 січня – у Львові (для Західної України).

Всеукраїнський Інформаційний день програми Темпус пройде 20 січня 2010 року.

Більше інформації на сайті <http://tempus.org.ua/>

Контактна особа – Світлана Шитикова, e-mail: s_shytikova@ilid.org.ua

НОВИНИ ПРОЕКТІВ, ЩО ФІНАНСУЮТЬСЯ ЄС

ЄС СПРИЯЄ ВИКОРІНЕННЮ НАСИЛЬСТВА НАД ЖІНКАМИ В УКРАЇНІ

25 листопада проект ЄС та ПРООН «Рівні можливості та права жінок в Україні» провів прес-конференцію з нагоди Міжнародного дня боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок. Голова Представництва ЄС Посол Жозе Мануел Пінту Тейшейра, Міністр у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко, в.о. Постійного Представника ПРООН в Україні Рікарда Рігер поінформували журналістів про спільні ініціативи з викоринення насильства над жінками.

Посол Пінту Тейшейра підкреслив, що насильство над жінками є грубим порушенням прав людини, яке має дуже серйозні наслідки для жертви, її дітей та громади, а також для суспільства в цілому. «ЄС та ПРООН спільно з Кабінетом міністрів України продовжуватимуть працювати з метою сприяння викориненню насильства над жінками в Україні», – повідомив Посол.

День боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок відкрив в Україні кампанію «16 днів проти гендерного насильства», у програму якої також включено Всесвітній день боротьби з СНІДом (1 грудня), Міжнародний день боротьби за відміну рабства (2 грудня) та Міжнародний день з прав людини (10 грудня).

Протягом інформаційної кампанії з 23 листопада по 10 грудня по всій Україні буде проведено понад 40 заходів: кінофестиваль «Права людини», конференції, фото- та художні виставки, презентації, круглі столи, тренінги тощо.

Календар заходів кампанії на сайті: <http://gender.undp.org.ua/16/>

Контактна особа – Микола Ябченко, e-mail: mykola.yabchenko@undp.org.ua

ПРОЕКТ ЄС НАДАЄ ПІДТРИМКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ПРОФЕСІЙНИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ

26 листопада фінансований ЄС проект «Виконання Україною зобов'язань щодо членства в СОТ та реалізації Європейської політики сусідства в сільськогосподарському секторі» провів круглий стіл на тему «Роль професійних сільськогосподарських формувань у розвитку аграрних ринків і ринкової інфраструктури в аграрному секторі».

В обговоренні взяли участь представники громадських організацій та професійних об'єднань аграрного сектору України, керівники та експерти проекту. Метою заходу було налагодження співпраці й надання підтримки сільськогосподарським професійним установам щодо організації та проведення навчання з питань виробництва, якості та безпеки продуктів харчування. Учасники круглого столу ознайомились з діяльністю професійних об'єднань і громадських організацій в аграрній сфері України та країн ЄС, перспективами вдосконалення нормативно-правової бази їх функціонування, обговорили роль професійних сільськогосподарських об'єднань у розвитку аграрних ринків, а також формування ринкової інфраструктури та комплексного розвитку сільських територій. Учасники висловили пропозиції щодо розвитку громадських та професійних об'єднань в аграрному секторі, спрямовані на підвищення їх спроможності надавати послуги з розвитку ринкової інфраструктури.

Контактна особа – Наталія Прокопчук, e-mail: prokopch@unhcr.org

ПРОЕКТ ЄС ОЗНАЙОМИВ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ З ОСНОВАМИ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВА ЄС

26–27 листопада фінансований ЄС проект «Гармонізація систем конкуренції та державних закупівель в Україні із стандартами ЄС» провів семінар з питань конкурентної політики для українських журналістів.

Семінар на тему «Конкурентна політика: гармонізація зі стандартами ЄС» надав можливість українським журналістам, які спеціалізуються на проблемах національної економічної, правової та торгівельної політики, розширити знання та розуміння основ конкурентної політики та права ЄС і порівняти їх з правилами конкуренції в Україні.

Міжнародні експерти у своїх презентаціях акцентували увагу на функціях антимонопольного регулювання, системі контролю за державною допомогою і державними закупівлями в ЄС. Учасники мали можливість розібратися в ролі та компетенціях європейських інституцій, ознайомитися з процедурами та принципами законодавства ЄС. На семінарі обговорено сучасні пріоритети та перспективи регулювання, необхідного для покращання конкурентної ситуації в Україні та її адаптації до норм ЄС.

Контактна особа – Юлія Пекарчук, e-mail: y.pekaruk@competitionproject.org.ua

ЄС ДІЛИТЬСЯ З УКРАЇНОЮ ДОСВІДОМ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

26-28 листопада Президент Комітету регіонів (КР) ЄС Люк Ван ден Бранде відвідав Крим з метою налагодження ближчих відносин між органами регіональної та місцевої влади країн Східного партнерства (СП) та КР. Ван ден Бранде прибув до АР Крим на запрошення Кримської делегації, яка в жовтні взяла участь у Європейському тижні регіонів та міст-2009 у Брюсселі. Голова Представництва ЄС Посол Жозе Мануел Пінту Тейшейра супроводжував Президента КР.

Під час візиту Люк Ван ден Бранде зустрівся з головами Ради Міністрів та Верховної Ради Криму, представниками місцевої та регіональної влади, зокрема, з членами Меджлису кримсько-татарського народу, міським головою Ялти та заступником міського голови Севастополя. Він також відвідав Ялту та Інформаційний центр ЄС у Таврійському національному університеті. Ван ден Бранде зазначив, що Верховна Рада України повинна забезпечити виконання Регламенту ЄС щодо Європейських об'єднань для територіальної співпраці, ініційованого КР. Це дозволить органам регіональної та місцевої влади в Україні та ЄС використати цей правовий інструмент для розвитку та посилення співпраці. Люк Ван ден Бранде підкреслив: «КР прагне поділитися з органами регіональної та місцевої влади країн СП досвідом щодо процесів децентралізації, які відбуваються у ЄС, та підтримати їх зусилля, спрямовані на забезпечення роботи демократичних інституцій і зміцнення адміністративної спроможності».

Більше інформації на сайті <http://www.cor.europa.eu/>

Контактна особа – Атенаяс Казаліс де Фондюс, e-mail: athenais.cazalisdefondouce@cor.europa.eu

НАВЧАЛЬНИЙ ТУР ДО КРАЇН ЄС З ПИТАНЬ БЕЗПЕКИ У ВУГІЛЬНІЙ ГАЛУЗІ

29 листопада – 6 грудня фінансована ЄС «Програма підтримки вугільної галузі в Україні» проводить навчальний тур до Польщі з метою ознайомлення українських посадовців із стандартами безпеки у польській вугільній галузі. Захід є частиною компоненту проекту з удосконалення безпеки праці у вугільній галузі. До складу делегації увійшли 11 представників Мінвуглепрому, державного підприємства «Центр альтернативних видів палива» та місцевих офісів Держкомітету з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду.

В рамках туру відбудеться семінар у Польській державній гірничій адміністрації, де польські посадовці та експерти ознайомлять гостей з методологічними та законодавчими положеннями щодо запобігання нещасним випадкам; вимогами до кандидатів на посади інспекторів та технічних робітників у гірничих округах; кваліфікаціями гірників; правилами реагування в разі нещасного випадку; обов'язками та принципами роботи державного вугільного нагляду Польщі. Учасники відвідають вугільну шахту Яс-Мос у Ястшембе-Здруй, експериментальну шахту «Барбара» Центрального гірничого інституту в Міколові, гірничий офіс у Катовіце, архів гірничих досліджень та геологічної документації Польської державної гірничої адміністрації, гірничий підземний музей «Величка». Делегацію супроводжують посадовці Польської державної гірничої адміністрації.

Більше інформації на сайті <http://eu-coalsector.com.ua/>

Контактна особа – Олександра Балясна, e-mail: obalyasna@eu-coalsector.com.ua

ПРОЕКТ ЄС ТА ПРООН З ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ПІДБИВ ПІДСУМКИ

30 листопада спільний проект ЄС та ПРООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання» провів завершальний круглий стіл, де було підбито підсумки його діяльності.

Бюджет проекту, фінансованого ЄС і впроваджуваного ПРООН протягом 44 місяців, сягнув більше € 3 млн. У заході взяли участь представники Єврокомісії та ПРООН, Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики, Міністерства освіти і науки, Міністерства економіки, споживчих організацій громадянського суспільства (ОГС) та юридичні експерти. Спільна ініціатива ЄС та ПРООН стала першою спробою вирішення складних питань, пов'язаних з розширенням доступу до споживчої інформації, наданням допомоги судовій системі, задіяній у сфері захисту прав споживачів, нарощуванням потенціалу споживчих ОГС та просвітою споживачів. Проект забезпечив значні зміни у поведінці українців щодо захисту своїх споживацьких прав. Проект ініціював постійний громадський діалог з безпеки продуктів харчування, захисту прав споживачів та запровадив поняття незалежного тестування продуктів і послуг серед українських спеціалістів і ЗМІ. Україна стала піонером у справі розробки та впровадження споживчої освіти в навчальні програми середніх шкіл, де нині викладається курс «Основи споживчих знань для середніх шкіл». Аналогічні курси створено й для вищих навчальних закладів, а також для державних службовців. Інформаційну кампанію «Новий український споживач» було започатковано з метою спонукання українських споживачів до більш відповідальних і компетентних дій під час вибору товарів і продуктів, а також до дієвого захисту своїх споживацьких прав. Кампанія проти фастфудів тривала протягом 2008-2009 рр. і виконувалася у партнерстві з Міжнародною організацією споживачів. Вона була спрямована проти недобросовісної реклами шкідливої їжі, націленої на молодь. Перший незалежний веб-ресурс про права споживачів <http://www.consumerinfo.org.ua> почав роботу у 2007 році і надає суспільству актуальну інформацію щодо якості та безпечності продуктів і послуг.

Більше інформації про проект на сайті <http://tempus.org.ua/>

Контактна особа – Марія Савченко, e-mail: maria.savchenko@undp.org.ua

АНОНСИ ПРОЕКТІВ, ЩО ФІНАНСУЮТЬСЯ ЄС

4 ГРУДНЯ, ГОТЕЛЬ «БРАТИСЛАВА», вул. МАЛИШКА, 1, м. КИЇВ

Семінар зі споживчих питань в рамках фінансованого ЄС проекту «Технічна допомога українській інфраструктурі забезпечення якості»

Контактна особа: Катерина Карпенко, e-mail: karpenko@epukraine.com, тел.: (044) 583 07 75

8 ГРУДНЯ, ДЕРЖСПОЖИВСТАНДАРТ, м. КИЇВ

Семінар з адаптації Директив ЄС, заснованих на «Новому підході», до українського законодавства в рамках фінансованого ЄС проекту «Технічна допомога українській інфраструктурі забезпечення якості»

Контактна особа: Катерина Карпенко, e-mail: karpenko@epukraine.com, тел.: (044) 583 07 75

9 ГРУДНЯ, ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. ДОНЕЦЬК

Інформаційні дні програми Темпус у Східній Україні

Більше інформації на сайті: <http://tempus.org.ua/>

Контактна особа: Світлана Шитікова, e-mail: s_shytikova@ilid.org.ua, тел.: (044) 286 66 68

9–10 ГРУДНЯ, м. ПРИЛУКИ (ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ)

Конференція фінансованого ЄС проекту «Сталий місцевий розвиток в Україні»

Більше інформації на сайті: <http://www.sld.org.ua/>

Контактна особа: Світлана Тімшина, e-mail: svetlana.timshina@sld.org.ua, тел.: (050) 160 44 24

9 ГРУДНЯ, КЛУБ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ, вул. ІНСТИТУТСЬКА, 7, м. КИЇВ

Заключна конференція спільного проекту ЄС та Ради Європи «Підтримка належного врядування: проект протидії корупції в Україні (UPAC)»

Контактна особа: Роман Шлапак, e-mail: roman.chlapak@coe.int, тел.: (044) 234 61 40

10 ГРУДНЯ, УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ, вул. ХРЕЩАТИК, 2, м. КИЇВ

Інформаційні дні програми Темпус для Північного та Центрального регіонів в рамках Освітньої виставки «Освіта та кар'єра-2009»

Більше інформації на сайті: <http://tempus.org.ua/>

Контактна особа: Світлана Шитікова, e-mail: s_shytikova@ilid.org.ua, тел.: (044) 286 66 68

10 ГРУДНЯ, ГОТЕЛЬ «РУСЬ», вул. ГОСПІТАЛЬНА, 4, м. КИЇВ

Конференція «ЄС-Україна: співпраця та інновації» з відкриття чотирьох фінансованих ЄС проектів підтримки інновацій

Контактна особа: Яна Матвійчук, info@arena-cs.com.ua, тел.: (044) 587 87 50

11 ГРУДНЯ, ГОТЕЛЬ «ОПЕРА», вул. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 53, м. КИЇВ

Заключна конференція «Моніторинг і оцінка на шляху до ефективного врядування: виклики та можливості» фінансованого ЄС проекту «Підтримка у виконанні Угоди про партнерство та співробітництво»

Більше інформації на сайті: <http://pca.kiev.ua/>

Контактна особа: Ірина Озимок, e-mail: iryna.ozymok@pca.kiev.ua, тел.: (044) 482 19 38

10 ГРУДНЯ, ГОТЕЛЬ «РУСЬ», вул. ГОСПІТАЛЬНА, 4, м. КИЇВ

Фінал фінансованого ЄС Всеукраїнського змагання з європейської інтеграції Europa Nostra

Більше інформації на сайті: <http://www.europanostra.info/>

Контактна особа: Андрій Донець, e-mail: andriy@cent.dn.ua, тел.: (062) 385 98 39